

STORTINGET

Innst. 212 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 52 S (2021–2022)

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 383/2021 av 10. desember 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/878 om endring av direktiv 2013/36/EU med hensyn til unntatte enheter, finansielle holdingselskaper, blandede finansielle holdingselskaper, godtgjøring, tilsynstiltak og -myndighet samt kapitalbevaringstiltak

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Bakgrunn

EØS-komiteen vedtok 10. desember 2021 ved beslutning nr. 383/2021 å innlemme europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/878 av 20. mai 2019 om endring av direktiv 2013/36/EU med hensyn til unntatte enheter, finansielle holdingselskaper, blandede finansielle holdingselskaper, godtgjøring, tilsynstiltak og -myndighet samt kapitalbevaringstiltak (CRD5) i EØS-avtalen.

Gjennomføring av direktivet har krevd lovendring. Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning er derfor nødvendig i medhold av Grl. § 26 annet ledd. Lov 18. juni 2021 nr. 100 om endringer i finansforetaksloven mv. (kapitalkravs- og krisehåndteringsregler for finansforetak mv.) gjennomfører hovedreglene som følger av direktivet, jf. Prop. 147 LS (2020–2021) og Innst. 552 L (2020–2021). Loven har ennå ikke trådt i kraft.

Utkast til EØS-komiteebeslutning for innlemmelse av CRD5 var på tidspunktet for fremleggelse av Prop. 147 LS (2020–2021) ikke tilstrekkelig klart til at det kunne bes om Stortingets samtykke i den proposisjonen. Det fremgår i Prop. 147 LS (2020–2021) pkt. 1.3 at departementet vil komme tilbake til Stortinget i en annen proposisjon og be om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning.

EØS-komiteens beslutning og rettsakten i uoffisiell norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

Det vises til proposisjonen for nærmere orientering om rettsakten og om EØS-komiteens beslutning.

1.2 Gjennomføringen i norsk rett

CRD4 er det fjerde kapitalkravsdirektivet og er gjennomført i Norge i finansforetaksloven, finansforetaksforskriften og CRR/CRD IV-forskriften. CRD5 har krevd enkelte tilpasninger i lov og forskrift, og en arbeidsgruppe ledet av Finanstilsynet utredet og foreslo lov- og forskriftsendringer for å gjennomføre CRD5 sammen med øvrige deler av den såkalte bankpakken (CRR2/BRD2). Stortinget har med grunnlag i Prop. 147 LS (2020–2021) vedtatt lovendringer som er nødvendige for å gjennomføre blant annet CRD5, jf. lov 18. juni 2021 nr. 100 om endringer i finansforetaksloven mv. (kapitalkravs- og krisehåndteringsregler for finansforetak mv.), jf. Prop. 147 LS (2020–2021) og Innst. 552 L (2020–2021). Loven har ennå ikke trådt i kraft. Loven inneholder supplerende forskriftshjemler til eksisterende hjemler i lov slik at departementet kan fastsette nødvendige forskriftsendringer for å gjennomføre CRD5.

1.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Den nevnte arbeidsgruppen ledet av Finanstilsynet som utredet gjennomføring av blant annet CRD5 i norsk rett, viser til at det er relevant at norske banker i utgangspunktet er noe bedre kapitalisert enn gjennomsnittet av bankene i EU. Arbeidsgruppen peker på at den relativt høye kapitaldekningen i norske banker innebærer at behovet for tilpasning i bankene samlet sett må antas å være mindre i Norge enn i andre land.

Endringene i CRD5 og bankpakken for øvrig (CRR2 og BRRD2) forventes ikke i vesentlig grad å permanent påvirke Finanstilsynets oppgaver som tilsynsmyndighet. Den økte kompleksiteten og detaljeringsgraden i regelverket vil likevel kunne medføre en viss økning i ressursbelastningen.

1.4 Vurdering og tilrådning

Reglene som inngår i CRD5, har sitt utspring i anbefalinger fra Baselkomiteen for banktilsyn og Rådet for finansiell stabilitet (Financial Stability Board, FSB). Formålet med direktivet er blant annet å avhjelpe enkelte problemer i forbindelse med direktivbestemmelser i CRD4 som har vist seg å ikke være tilstrekkelige klare, og som derfor har vært gjenstand for avvikende fortolkninger eller vist seg å være krevende for visse foretak. Direktivet inneholder også konsekvensjusteringer av kapitalkravsdirektivet som følge av endringer i andre deler av bankpakken (CRR2/BRRD2). Innlemmelse av CRD5 i EØS-avtalen vurderes å kunne styrke og effektivisere tilsynet med finansforetak og styrke regelverket for visse sider av organiseringen i finansforetak blant annet gjennom endringer i reglene om godtgjørelse og om tillatelse til å etablere holdingforetak i finanskonsern og blandede konsern.

Finansdepartementet tilrår at Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 383/2021 av 10. desember 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/878 av 20. mai 2019 om endring av direktiv 2013/36/EU med hensyn til unntatte enheter, finansielle holdingselskaper, blandede finansielle holdingselskaper, godtgjøring, tilsynstiltak og -myndighet samt kapitalbevaringstiltak.

Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Frode Jacobsen, lederen Eigil Knutsen, Abel Cecilie Knibe Kroglund, May Britt Lagesen og Mona Nilsen, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby

Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Kjerstin Wøyen Funderud, Sigbjørn Gjelsvik og Geir Pollestad, fra Fremskrittspartiet, May Helen Hetland Ervik og Hans Andreas Limi, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Lan Marie Nguyen Berg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at EØS-komiteens beslutning nr. 383/2021 av 10. desember 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/878 om endring av direktiv 2013/36/EU med hensyn til unntatte enheter, finansielle holdingselskaper, blandede finansielle holdingselskaper, godtgjøring, tilsynstiltak og -myndighet samt kapitalbevaringstiltak krever samtykke fra Stortinget på grunnlag av Grunnloven § 26 annet ledd, jf. EØS-avtalen art. 103. Komiteen har forelagt innstillingsutkastet for utenriks- og forsvarskomiteen, som i brev av 16. mars 2022 opplyste at den ikke har merknader til utkast til innstilling.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, slutter seg til forslaget om å godkjenne EØS-komiteens beslutning nr. 382/2021 av 10. desember 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av dette direktivet.

Saken er en oppfølging av Stortingets vedtak gjennom Prop. 147 LS (2020–2021), jf. Innst. 552 L (2020–2021), der det ble varslet at departementet ville komme tilbake til Stortinget og be om samtykke til EØS-komiteens beslutning.

Flertallet er positive til at CRD5 blir en del av EØS-avtalen, slik at man kan få norsk ikrafttreden av et viktig regelverk. Dette har stor betydning for å sikre like rammebetingelser for norske og utenlandske banker og har vært ønsket av den norske banknæringen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at innlemmelse av EUs femte kapitalmarkedsdirektiv (CRD5) kan innebære redusert kapitalkrav for norske banker, blant annet ved at bufferkravet til uvektet kjernekapitalandel på to prosent oppheves i sin nåværende form.

Disse medlemmer mener at kapitalkravene til norske banker ikke bør lempes på nå. Erfaringene fra finanskrisen i 2008 og den norske bankkrisen på 80- og 90-tallet er at det får betydelige negative konsekvenser for samfunnet dersom banker går på betydelige tap. De historiske erfaringene viser også at staten og fellesskapet må bruke store midler på å redde usolide banker i en krisesituasjon for å avdempe kostnadene for resten av økonomien. Derfor bør reguleringene sikre at bankene er tilstrekkelig solide, og disse medlemmer ser ikke at regjeringen presenterer noen tungtveiende

grunner for at bankkravene skal lempes på nå, og støtter derfor ikke forslaget om å innlemme direktiv (EU) 2019/878 i EØS-avtalen.

Disse medlemmer viser videre til Stortingets behandling av Prop. 147 LS (2020–2021), som omhandlet nødvendige lovendringer for å gjennomføre rettsaktene som til sammen utgjør EUs bankpakke. Disse medlemmer viser til Innst. 552 L (2020–2021) og Innst. 553 S (2020–2021), der representantene fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, stemte mot å gjøre lovendringer basert på førtidig gjennomføring av forventede EØS-regler, samt gikk mot å samtykke i innlemmelse av forordning (EU) 2019/876 og (EU) 2020/873 i EØS-avtalen. Disse medlemmer mener det er prinsipielt galt at Stortinget vedtok disse lovendringene og ga samtykke til innlemmelse av forordningene i EØS-avtalen før EØS-komiteen hadde behandlet saken og det forelå en EØS-komiteebeslutning som Stortinget konkret kunne ta stilling til innholdet i.

3. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 383/2021 av 10. desember 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/878 av 20. mai 2019 om endring av direktiv 2013/36/EU med hensyn til unntatte enheter, finansielle holdingselskaper, blandede finansielle holdingselskaper, godtgjøring, tilsynstiltak og -myndighet samt kapitalbevaringstiltak.

Oslo, i finanskomiteen, den 22. mars 2022

Eigil Knutsen

leder

Frode Jacobsen

ordfører

